

Töysä-Seura

Töysä-Seura Ry:n kertomus toiminnasta vuodelta 2017

Päiväty 27.3.2018

Yleistä

Töysä-Seura ry on perustettu 18.9.1952, yhdistyksen rekisterinumero on 62332 ja ly-tunnus 0893956-5.

Töysä-Seura ry:n kevätkokous pidettiin 5.4.2017 ja syyskokous 29.11.2017. Johtokunta kokoontui kolmetoista kertaa toimintaa suunnitellen ja valmistellen yleisiä kokouksia.

Johtokunta

Johtokuntaan kuuluivat kaudella 2017 puheenjohtaja Tapani Ala-Mutka, varapuheenjohtaja Tarja Ylimäki, sihteeri Janne Vuorela sekä jäsenet Tuulikki Hautala, Pentti Hautala, Sirpa Hankaniemi, Leila Herrala, Ritva Sorila ja Kauko Välimäki.

Julkaisutoiminta

Seuran julkaisema Kotiseudun kasvot -kotiseutujulkaisu nro11 ilmestyi kesäkuun alussa ja se oli laajuudeltaan 76-sivuinen. Lehti on vakiinnuttanut paikkansa laadukkaana kotiseutujulkaisuna ja saavuttanut laajan lukijakunnan. Suomi 100 -juhlavuosi näkyi myös lehdessä kun sitä juhlistettiin sisällöstä 40-sivuisella "Tuokiokuvia Töysästä Suomi 100 aikana" -osiolla, käsittäen aiheita liittyen itsenäisyyteen, sota-aikoihin ja niiden muistelmiin sotien tuomista muutoksista.

Lehden nro11 painos oli 700 kappaletta. Sitä jäi varastoon jonkin verran tulevia vuosia varten.

Vanhoja numeroita myydään jatkuvasti. Numeroita 1-5 on sidottu kirjoiksi, joita on myyty 50 eurolla. Taloudellisesti yhdistys on päässyt lehden teossa suunnilleen omilleen. Lehteä on jaettu maksutta kouluille, terveyskeskukseen, vanhainkotiin ja palveluasuntoihin. Olemme pyrkineet tekemään sellaisen julkaisun, jota luetaan mielenkiinnolla ja jota voi esitellä kotiseutuasioista kiinnostuneille henkilöille ja Töysän ystäville.

Parhaimmat kiitokset kaikille julkaisutyössä mukana olleille henkilöille ja yhteistyötahoille sekä lukijoille. Kotiseudun kasvot nro 12 on suunniteltu ilmestyväksi keväällä 2018.

Museot

Töysä-museo Sepänniemessä oli auki kesä–elokuussa maanantaista perjantaihin klo 12–15 ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Museoaluetta hoiti sekä kävijöille esineitä ja tiloja esitteli museon yksi nuori kesätyöntekijä, kaksi tuettua työntekijää sekä lomakylän pitäjä Marja-Liisa Pienimäki. Kävijöitä oli noin 550 henkeä. Suurta mielenkiintoa ja kävijämäärää nostatti Töysä-viikolla 2017 avattu kaupparamuseo, joka toteutettiin vuodelta 1890 peräisin olevaan kaupparakennukseen, jossa on toiminut Töysän ensimmäinen kauppa, Salomon Ojanperän kauppa. Kaupparamuseon esineet ja kalusteet ovat peräisin Kanervan, Hautalan ja Leskisen kaupoista.

Museolla on nähtävissä myös suutariverstasnäyttely, jonka opetusneuvos Ritva Sorila ja suutariperinteen tuntija Pauli Virtanen ovat suunnitelleet. Näyttely tuo esille töysäläistä suutariperinnettä, esineistö on koottu museolta, Töysän Kenkätehtaalta ja Pauli Virtasen kokoelmista. Suutariverstasmuseo avattiin Töysä-päivillä 2015.

Kirkon vieressä sijaitseva lainaviljamakasiini, nyk. Makasiinimuseo, on kunnostettu näyttelytilaksi kesällä 2001. Tiloissa on pidetty kirkkokahvilaa kesäsunnuntaisin yhteistyössä seurakunnan kanssa. Makasiinin tiloissa on ollut nähtävillä vuosina 2012–2013 toteutettu KIHINÄ-näyttely, jossa on esillä Töysän kirkkohistoriaan liittyvää aineistoa. Makasiinista on tullut mielenkiintoinen kahvi- ja kokoontumispaikka kesäsunnuntaisin. Kesällä 2017 kävijöitä oli 200.

Anne Hiipakan laatima opas ”Opas kävelykierrokselle Töysän kirkonseudulla” on monipuolinen tietopaketti kirkonseudun alueen historiasta ja nykyisyydestä. Opas on ollut myynnissä makasiinilla 5 euron hintaan. Kirkonseudulla on järjestetty opastuksia vuonna 2017 kesän aikana, mm. Töysä-viikolla.

Apteekkimuseo Tuurin vanhalla asemalla on ollut kauden yleisöltä suljettuna muutostöiden vuoksi. Asemarakennus on vaihtanut omistajaa ja siksi museon esineistö on siirretty v. 2017 Sepänniemeeseen kaupparakennukseen. Kyseessä on töysäläissyntyisen Markku Pohjanpalon keräämä apteekkiesineistö. Apteekkimuseo on erikoinen ja varsin harvinainen tutustumiskohde, sillä vastaavia museoita on Suomessa alle 20.

Luetteloituja esineitä oli vuoden 2017 lopulla Töysä-museolla ja makasiinilla 3 586 sekä apteekkimuseolla 1 083, eli yhteensä 4 669 kappaletta.

Avustukset

Avustus: Kauppmuseon kunnostus

Töysä-Seura sai Museoviraston avustusta vuodelle 2016 yhteensä 6 000 € kauppmuseon kunnostukseen. Työt tehtiin pääosin syksyn 2016 aikana. Kunnostuksen kuuluivat mm. lattian nosto, rakennuksen ympäristön ja portaiden korjauksia. Tämän avustuksen avulla rakennukseen tehtiin myös sähkösuunnitelma.

Museovirasto myönsi Töysä-Seuralle avustusta vuodelle 2017 yhteensä 5500 €. Sillä toteutettiin kauppmuseon sähköistys ja Töysän museon kunnostustöitä, kulut kokonaisuudessaan olivat 7 248,30 €. Sähköistyksen toteutti Insinööritoimisto Hannu Pienimäki, hirsityöt ja rakennuksen kunnostamisen Huvilaveistämö K. Lehtomäki.

Töysä-Seuran johtokunta järjesti kauppmuseon tilan ja tavarat näyttelyä varten keväällä 2017. Lions Club Töysä avusti isojen tavaroiden siirtelemisessä.

Toiminta-avustus:

Kaupungilta saatiin toiminta-avustusta 1 500€. Avustuksella on saatu ylläpidettyä museotoimintaa Makasiinimuseolla ja Sepänniemessä. Avustuksella on myös katettu osa Kotiseudun kasvot -lehden painokuluista.

Avustus projektiin osallistumiseen (2016– jatkuu):

Kotiseudun historia narratiiveina (Kohina) –projekti, Töysäläinen kotiseutu ajallisessa kehityksessä

Hankkeen tarkoituksena on tavoittaa ja tulkita töysäläisten asukkaiden kotiseutukokemuksia ja -näkömynkiä kokemuksellisen kotiseututeorian viitekehityksessä ja tuottaa näin käsitys siitä, millainen on töysäläisten kotiseutu juuri nyt; mistä aineksista se koostuu ja mitkä piirteet erottavat sen lähialueista. Mahdollisuuksien mukaan vastataan myös kysymyksiin, miten ja miksi kotiseutukäsitys on tällaiseksi kehittynyt. Hankkeen toteuttajana on Ruralia-instituutti.

Seura anoi ja sille myönnettiin avustusta Etelä-Pohjanmaan kulttuurisäätiöltä hankkeeseen 10 000€ kaudella 2016. Varat on nostettu ja siirretty edelleen Helsingin Yliopistolle Ruralia-instituutille Kohina hankkeen omarahoitusosuudeksi projektiryhmän jäsenenä.

Kaudella 2017 hankkeesta on järjestetty viisi keskustelutilaisuutta Töysän eri kylillä ja hanke jatkuu kaudella 2018. Hankkeessa paikallisena avustajana on ollut Töysä-Seurasta Janne Vuorela.

Töysä-Seuran toimintaa

Pitäjä tiedotteessa ilmoitettiin museon aukioloajoista sekä seuran toiminnasta. Vuoden aikana ylläpidettiin seuran nettisivuja.

VANHOJEN VALOKUVIEN TUNNISTUSPIIRI

Yhteistyössä kaupungin kirjasto- ja kulttuuritoimen kanssa on pidetty yllä vanhojen valokuvien tunnistuspiiriä Turina Tuvalla. Kautena 2017 tunnistuspiiri on pitänyt taukoa toiminnasta ja kertyneillä varoilla on muistettu piiriläisiä aktiivisuudesta. Piiriin on uusia tulokkaita ja valokuvia tunnistettaviksi on saatu lisää – piiri jatkaa toimintaa kun sille saadaan vetäjä toiminnan jatkamiseksi.

MUUTA

Töysä-Seura on tehnyt talkootyötä hankkeiden parissa ja omien toimintojen osalta. Yhdistys on lisäksi ollut mukana ylläpitämässä paikallisia muistomerkkejä: Tohnin ristirauniota, Juho Inhan raivaajamuistomerkin aluetta Tuurissa valtatie 18:n varrella sekä heinäkuussa 2016 paljastettua Elli Pihlajan muistokiveä.

Töysä-Seura oli *mukana Töysä-päivien järjestelyssä* yhteistoiminnassa muiden yhdistysten kanssa. Pääjuhlanä järjestettiin Töysän nuorisoseuralla su 11.6.2017. Kyseisenä kirkkopyhänä Tohnisen Äijät oli kutsuttu avustamaan niin kirkonmenoissa kuin pääjuhlassa. Töysä-Seura toimi tapahtuman pääjärjestäjänä, juhlapuhujana oli kansanedustaja Mikko Savola ja ohjelmassa oli mukana myös Klaus Lavila ja Ritulit-kuoro. Pitkäaikainen aktiivinen yhdistystoimija ja varsinkin sotainvalidien- ja veteraanien hyväksi vapaaehtoistyötä tekevä Aila Mursula huomioitiin Tohnisen Äijäksi valinnalla.

Muita Töysä-päivien tapahtumia joissa Töysä-Seura oli järjestämässä tai mukana olivat 4.6. makasiinin avaus kirkonmenojen yhteydessä sekä avustus kirkonmenoissa ja samaisena iltana *kaupparamuseon avajaiset* ja museon avaaminen kesäkauteen. Juhlapuhujana avajaisissa oli Maakuntamuseolta Susanna Tyrväinen ja ohjelmassa olivat myös Suomi 100 -juhlakuusen kuusen istuttaminen sekä Marika Puntalan järjestämä Aikamatka museolla.

Makasiinin kirkkokahvilaa pidettiin auki kesällä pääsääntöisesti kirkonmenojen yhteydessä *yhteistyössä Töysän aluseurakunnan kanssa*.

Töysä-viikolla järjestetty Aikamatka museolla on tulosta hankkeesta, jolle apurahaa SKR:n E-P: rahastolta kaudelle 2015 oli haettu. Hankkeen toteutus oli siirtynyt kaudelle 2017 hankevetäjä Marika Puntalan äitiysloman vuoksi. Töysä-Seura oli **mukana kyseisessä työryhmässä**, hanketta on toteutettu Alavuden, Kuortaneen ja Ähtärin museoissa kaudesta 2017 alkaen.

Töysä-Seura on **mukana työryhmässä**, joka on saanut apurahaa esiselvityshankkeelle “Kotiseutua havannoimaan ja tallettamaan” ja jossa paikannetaan uusia muinaisjäänteitä (kuten talojen rauniot, tervahaudat) Alavuden, Kuortaneen ja Ähtärin alueella. Hankkeesta on ollut jokunen keskustelutilaisuus ja seurataan vieläkö hanke jatkuu kaudella 2018.

Töysä-Seura ja Alavus-seura järjestivät yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa **Kotiseutuni -piirustus- ja kirjoituskisan** syksyllä 2016. Seurataan mahdollisia tulevia samankaltaisia yhteistyömahdollisuuksia.

Sääntömääräisen kevätkokous 5. huhtikuuta aloitettiin juhlallisesti, **muistaen** Töysä-Seuran entistä pitkäaikaista puheenjohtajaa Seppo Harjua ja johtokunnassa pitkään toiminutta Tapio Isoahoa. Seppo Harjua muistettiin seuran viirillä. Hänen puheenjohtajakautenaan on kunnostettu ja järjestetty seuran eri museoita, niiden näyttelyitä sekä Harju kiitti puheessaan, että tekeminen on ollut aina sopivaa hidasta kiirehtimistä. Paljon on saatu aikaan ja ollut mukavia sattumuksia. Johtokunta on ollut aktiivinen, saanut hyvin julkisuutta ja hyvän verkoston, perinnetekemisin. Tapio Isoaho on toiminut johtokunnassa 90-luvun lopulta asti sekä ollut perustamassa ja ylläpitämässä apteekkimuseota (avajaiset 2005). Johtokunta muisti häntä sidotulla Kotiseudun kasvot 1-5 –kirjalla.

Yrittäjyyttä 100 vuotta Alavudella **näyttelyyn on osallistuttu** ja sinne on viety esille suutarimuseolta suutarin työkantolaukku/matkavälineistö – mukana asiaa hoitamassa olivat Ritva Sorila, Tapani Ala-Mutka sekä oman etikettinäyttelyn ohella Kauko Välimäki.

Seppo Harju ja Johannes Lampimäki ovat olleet järjestämässä sepän pajaa yhteen museopihan rakennukseen. He jatkavat töitä keväällä 2018 ja sepän pajaa pohditaan avattavaksi sen valmistumisen ajankohdasta riippuen.

Kokousedustukset

Paikallismuseoiden tapaaminen järjestettiin Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseolla 7.3.2017, paikalla edustamassa Töysä-Seuraa olivat Tuulikki ja Pentti Hautala.

Etelä-Pohjanmaan kotiseutu- ja museoyhdistyksen syyskokous 2016 järjestettiin Seinäjoella 28.11.2017 Kivinavetan museossa sekä kevätkokous 2017 ja syyskokous 2017 Korttesjärvellä 15.12.2017 Suomen Jääkärimuseossa. Töysä-Seuran sihteeri osallistui näihin syys- ja kevätkokouksiin, ollen myös hallituksen varajäsenenä yhdistyksen kevätkokouksesta 2015 lähtien.

Talous

Yhdistyksen tilikauden alijäämä oli -683,68 € (edellisvuonna ylijäämä 79,34 €).

Taseen loppusumma oli 19 152,19 € (edellisvuonna 21 335,87 €).

Vuosijäsenmaksu oli 5 € ja ainaisjäsenmaksu 15 €. Jäseniä oli vuoden 2017 päättyessä noin 70.

Töysä-Seura

Vpj Tarja Ylimäki ja pj Tapani Ala-Mutka ojensivat huomionosoitukset Tapio Isoaholle ja Seppo Harjulle kevätkokouksessa 5.4.2017.

Kuva: Pentti hautala